Global uro får danske sel rette blikket mod Indien

Pandemi, geopolitisk uro og spændinger mellem Vesten og Kina har gjort Indien langt mere central for danske selskabers internationale ambitioner

Af Morten Jasper, Thomas Hvelplund Askjær og Peter B. Rasmussen

SERIE
Indien: Muligheder og udfordringer

Indien er i år blevet verdens mest folkerige nation. Covid, krigen i Ukraine og generel geopolitisk uro har samtidig været med til at forstærke danske selskabers interesse i Indien. Denne sommer sætter Børsen fokus på danske virksomheders muligheder og udfordringer i landet.

Indien kunne i foråret lade sig pryde med titlen som verdens mest folkerige nation. 1,4 mia. hoveder tæller landet i Sydasien, og i 2030 er hver femte menneske på kloden inder.

Alligevel har Indien fyldt – relativt til sin størrelse – lidt i dansk erhvervsliv. Men det er ved at ændre sig.

"Vi kommer til at udvide vores produktionskapacitet i Indien. Vi kan eksportere mere fra Indien, end vi gør i dag, og forventer signifikant vækst i de kommende fem år," siger Roland M. Andersen, der er finansdirektør FLSmidth.

Og han er ikke alene om at rette blikket mod verdens nu mest folkerige nation. Samhandlen mellem Indien og Danmark har været støt stigende de seneste år efter flere år med dødvande. En stribe danske selskaber, som Børsen har talt med, fortæller samstemmigt, at landet nu har fået en langt mere central strategisk position.

Forklaringen på det skifte skal ses i lyset af det sammensurium af omkalfatrende begivenheder, der har præget kloden de seneste tre år i form af pandemi, krigen i Ukraine, geopolitisk uro – herunder i særlig grad spændingerne mellem USA og Kina.

"På en helt særlig måde har bevægelserne i verden og den geopolitiske udvikling de seneste år været gunstige for Indien," vurderer Thomas Sehested.

Han har beskæftiget sig med Indien siden 1988. Han har i en årrække været rådgiver og konsulent for danske og indiske virksomheder og har ligeledes i en periode været institutleder ved Dansk Kulturinstitut i Indien. I dag er Thomas Sehested virksomhedskonsulent i Hobson-Jobson med base i Danmark og Indien.

Han ser i disse år nogle strømninger tage fart, der sender flere virksomheder mod Indien. Det handler blandt andet om globale selskabers diversificering af forsyningskæderne. For særligt pandemiens jerngreb om kloden blottede behovet for at sprede risikoen.

"Coronakrisen har fornyet og accelereret et fokus på Indien, som en del af en værdikæde. Det er så kombineret med udviklingen i Kina, hvor der globalt set er en stigende bekymring over Kina," forklarer han og læg dertil, at Indien de seneste år under den indiske premierminister Narendra Modi har investeret massivt i forbedret infrastruktur og har lanceret flere initiativer, der skal få gang i den grønne omstilling.

Kina spøger

Hver femte ansatte i den danske leverandør til mine- og cementindustrien FLS arbejder nu i Indien. Og selskabet har planer om at øge aktiviteterne i landet. Det skal i særlig grad ses i lyset af, at risikoen ved at være til stede i Kina er steget de seneste år i takt med, at handelskrig, sanktioner, politiske spændinger og enorme forsyningsudfordringer i forbindelse med pandemien har sat sit præg på Kina de seneste tre år.

"Selvom vi er glade for at være i Kina, kommer vi ikke til at øge vores forretningsomfang derude. Det er for at diversificere vores forsyningskæder, og Kina er ikke et land, hvor vi ønsker at tage mere risiko på grund af geopolitisk usikkerhed," siger Roland M. Andersen, der ikke ser samme geopolitiske risiko i Indien.

Han uddyber, at Indien under pandemien var en af årsagerne til, at FLS kunne få tingene til at fungere og levere til resten af verden.

Produktionsboom

Kim Povlsen er topchef for den fynske robotproducent Universal Robots. Selskabet har været i Indien siden 2016 og sælger i dag sine mindre produktionsrobotter kaldet kollaborative robotter gennem otte distributører i Indien.

Han noterer sig en stærkt stigende produktion i Indien – alene i 2022 steg eksporten af varer produceret i Indien med 40 pct. Og det er gode nyheder for en virksomhed, der lever af at sælge til industrivirksomheder.

"Vi har helt sikkert et øje på Indien. For landet er lige pludselig nået meget langt," siger direktøren.

Han forventer at udvide netværket af distributører de kommende år – samtidig med at virksomheden er ved at oprette et træningscenter i Indien, hvor kunder og partnere kan forbedre deres robotfærdigheder.

Han kan se, at der sker en bevægelse blandt Universal Robots kunder. Nogle virksomheder – særligt de amerikanske – trækker sig helt ud af Kina på grund af geopolitiske udfordringer, mens andre spreder produktionen ud over flere markeder.

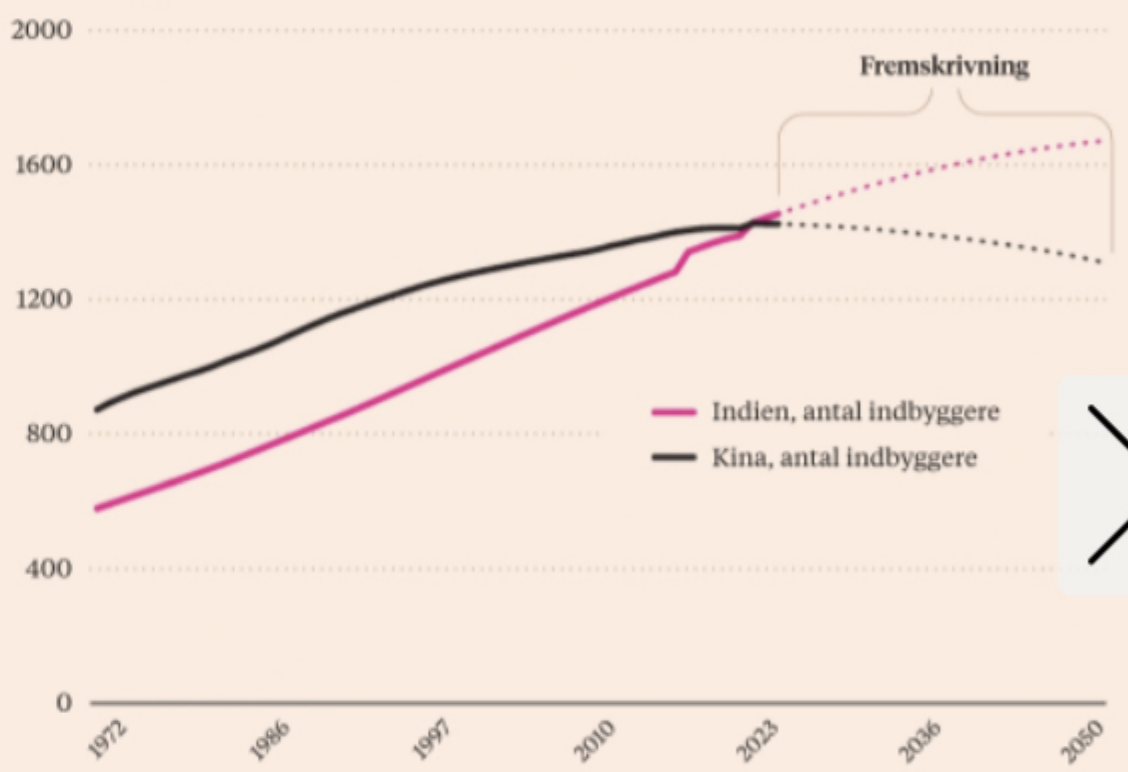
"Hvor det hele måske tidligere blev produceret i Kina, placerer de nu noget i Indien, noget rykker de hjem til USA og andet til Mexico eller lande i Sydamerika," forklarer Kim Povlsen.

Hos den danske servicegigant ISS vokser forretningen i Indien markant i disse år, og det hænger ifølge den afgåen-

Indien i tal: Et land i bevægelse

Indien er nu verdens mest folkerige land

Antal indbyggere, millioner

Indien bliver rigere

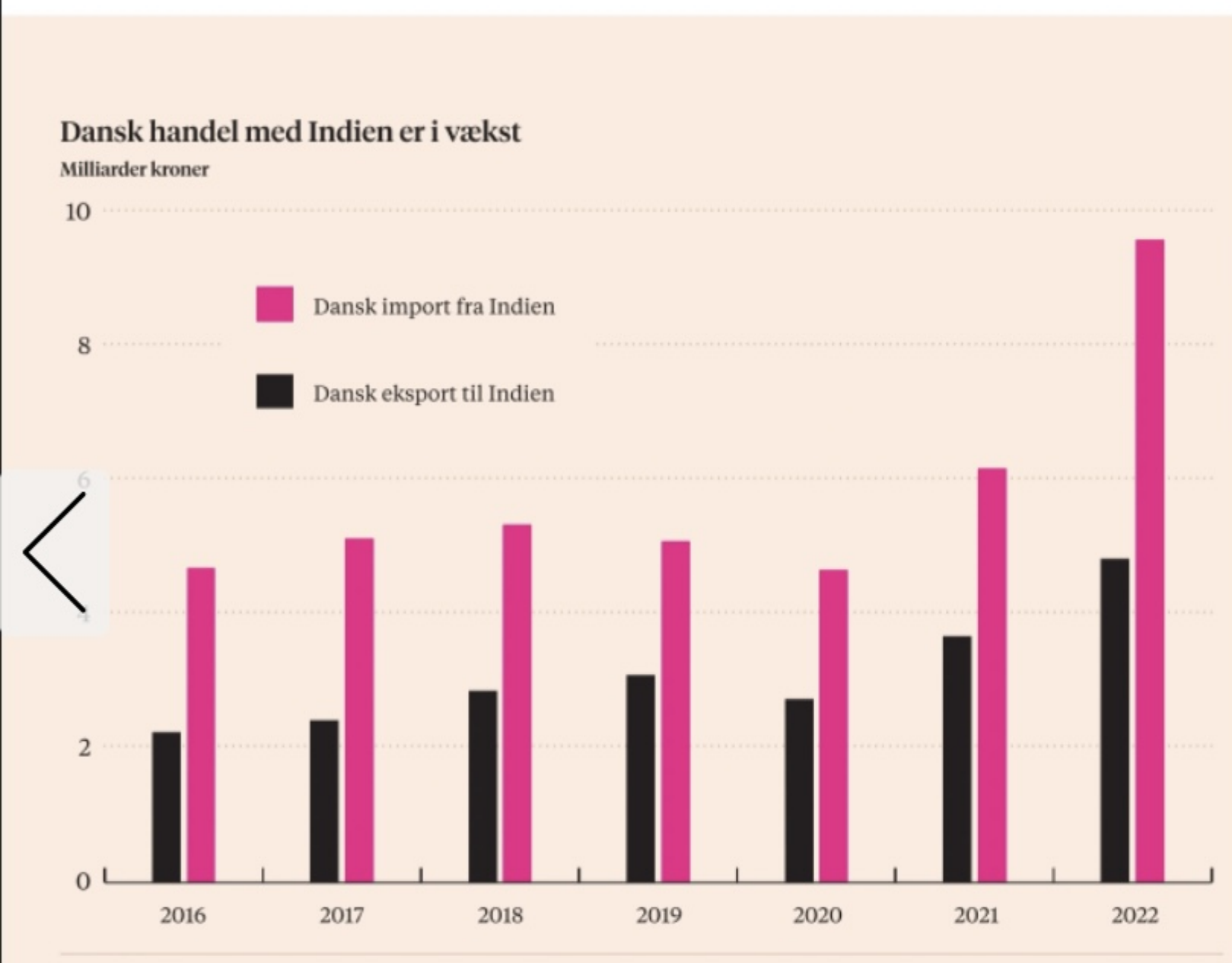
Bnp per indbygger, dollar

FAKTA | Et udfordret forhold

- Danmarks forhold til Indien var i en årrække i 00'erne og 10'erne alvorligt udfordret af en udleveringssag. Den handlede om danskeren Niels Holck, der deltog i en nedkastning af våben over Vestbengalen i 1995.
- Indien begærede Niels Holck udleveret første gang i 2002, og det danske retssystem har i flere omgange afvist en udlevering. Det medførte, at der i perioder ikke var kontakt mellem danske og indiske myndigheder.
- Sagen kører stadig, men forholdet mellem Danmark og Indien er tøet op. Siden 2016 er eksporten til Indien steget fra 2,2 mia. kr. til 4,8 mia. kr. i 2022.

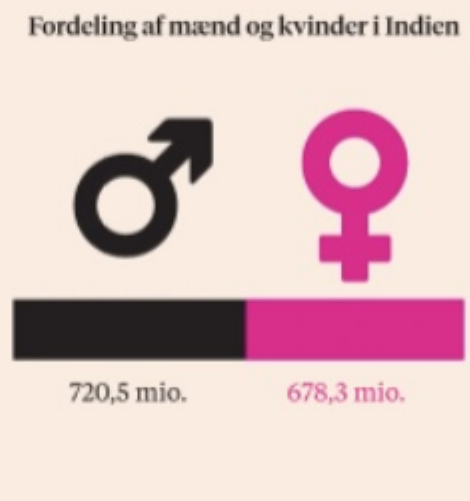
skaber til at

50,9

pct. af den indiske befolkning er i dag under 30 år

BØRSEN FAKTA Kilde: Danmarks Statistik, US Census Bureau og Bloomberg • Grafik: AK

de topchef Jacob Aarup-Andersen (skifter til Carlsberg 1. sept. *red.*) også sammen med bevægelserne på den globale erhvervsscene.

"Der foregår lige nu en reducering af risikoen og eksponeringen mod Kina i mange sektorer. Det betyder, at du ser, at udenlandske investeringer, der skulle have gået til Kina, især går til Indien, Vietnam og Indonesien," forklarer han.

ISS har mange store globale virksomheder som kunder, og blandt dem ser han en tendens til, at Kina i højere grad bliver brugt til lokalproduktion, der kan mætte den lokale efterspørgsel. Hvorimod Indien får en ny rolle som produktionsland.

"Der sidder en hel generation af erhvervsledere, som har fået øjnene op for, at deres værdikæder er endt med at blive for skrøbelige. Derfor er der en helt fundamental kalibrering af værdikæderne, som finder sted for at sikre sig, at man ikke bliver fanget på det forkerte ben," siger Jacob Aarup-Andersen.

Netop Jacob Aarup-Andersens nye arbejdsgiver, Carlsberg, er også i gang med at forberede en offensiv i Indien. Tidligere på året meddelte bryggeriet, at det var i forhandlinger med sin lokale partner om at købe det fulde ejerskab af den samlede forretning i Indien og Nepal. Forhandlingerne er endnu ikke afsluttet, men skaktrækket skal ses i lyset af, at Kina som marked ikke må veje for meget på vægtskålen.

1,4

mia. mennesker bor i dag i Indien

"Det handler om, at vi hele tiden skal sikre, at den samlede portefølje skal udvikles på en måde, så den forbliver i en fornuftig balance. Hvis Kina vokser, er der også andre lande, der skal vokse for at skabe den rigtige balance," forklarede Carlsbergs formand Henrik Poulsen i et interview med Dagbladet Børsen i foråret.

Et land i vækst

Spørger man Mads Schlosser, der er direktør for Indisk Dansk Handelskammer, er der tre grunde til, at interessen fra dansk erhvervsliv tager til i styrke. Den første handler om de geopolitiske strømninger. Derudover handler det om jagten på kompetent arbejdskraft.

"Der er sket et kæmpe skifte i Indien. Fokus er gået fra pris til værdiskabelse. Ansatte i Indien arbejder nu på globale prestigeprojekter, og det gør de, fordi de er dygtige," siger Mads Schlosser.

Det sidste element tager udgangspunkt i det indiske marked, hvor potentialet inden for især grønne løsninger til et indisk samfund i vækst er stigende. De rå tal peger mod en nation, der har medvind.

> *"Der foregår lige nu en reducering af risikoen og eksponeringen mod Kina i mange sektorer"*
>
> Jacob Aarup-Andersen, ISS

Indiens bnp-vækst forventes at lande på 6,2 pct. i år og i årene frem mod 2030 forventes der vækstrater på over 8 pct. Den enkelte inder bliver i gennemsnit rigere og flytter i stigende grad til storbyerne. Det er en ung nation. Mens Europas arbejdskraft bliver ældre og ældre, er 50,9 pct. af de 1,4 mia. mennesker i Indien under 30 år.

Danmarks eksport til Indien er også stigende. Siden 2016 er eksporten til Indien steget fra 2,2 mia. kr. til 4,8 mia. kr. i 2022. En række erhvervsfremstød har været sat i søen – senest i februar i år, hvor kronprinsparret var med i Indien, og i 2020 indgik Danmark og Indien et grønt strategisk partnerskab.

Ifølge erhvervsorganisationen DI er danske, direkte investeringer i Indien over de seneste tre år på et niveau, der er cirka seks gange større end i perioden 2005-2007.

"Vi har aldrig haft så travlt som nu," forklarer Bente Toftkær, der leder DI's afdeling i Indien.

Med base i Mumbai er hun r
til at rådgive danske virks
heder om at drive forretni
Indien. Travlheden har fåe
til at åbne yderligere et
kontor for et år siden i storb
Chennai. Men Indien er i
bare et sted, hvor en offi
underskrift på ministerniv
alene åbner døren til et
porteventyr.

"Hvis du vil ind i Indien
ster det ressourcer, og det
være med det lange lys. For
tager tid, og der skal opbyg
relationer," siger Bente T
kær.

Spillereglerne

Der er flere forklaringer p
dansk erhvervsliv histori
har haft det svært i Indie

Stine Haakonsson er le
ved CBS og har forsket i
markeder, specielt i Asien.
peger på, at selvom Indien
ner et demokratisk samfu
så kan det være svært at fo
for danske selskaber.

"Inden for international
siness har man et begreb,
hedder *liability of foreignn*

Altså det her med, at virks
heden ikke helt forstår sp
reglerne i et land. Virksom
den forstår måske ikke, h
dan tingene fungerer, og
for kan man komme til
tænke, at det er for besvæ
eller for risikabelt at inve
re."

Her har Kina derimod
sig som et land, hvor det r
tivt set har været nemmer
komme i gang, vurderer hu

Men hun ser også pend
svinge i retning af Indien.
det har udviklet sig inden
en stribe brancher. Hun pe
på, at Indien er blevet et m
sikkert sted at investere.
det har implementeret en
række aftaler indgået i W
regi, hvilke blandt andet si
patenter.

"Nogle af de ting, som
ske ikke længere er nødve
ge at have i Kina, kan mar
rykke andre steder hen i As
Så produktionsmæssigt er
dien helt klart kommet i
varmen."

LÆS OGSÅ
side 16